

Rautavaaran kunnan lausunto koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta

Sivltk 17.06.2026 § 58
153/12.00.01/2026

Valmistelija

rehtori-sivistysjohtaja Marianne Korkalainen,
marianne.korkalainen@rautavaara.fi, p. 0408608231

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa muistiolounnoksesta, jossa tarkastellaan koulujen ja oppilaitosten loma-aikojen mahdollista uudistamista. Lausunto tulee antaa lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta 3.7.2026 mennessä.

Muistiolounnoksessa esitetään malli, jossa perusopetuksen kesäloma siirtyisi kahdella viikolla nykyistä myöhemmäksi. Mallin mukaan koulutyö päättyisi viikon 24 viimeisenä arkipäivänä ja alkaisi aikaisintaan viikon 34 alussa. Samalla kevätlukukautta kevennettäisiin sijoittamalla huhtikuun loppuun vähintään viikon mittainen uusi kevätloma. Lomapäivien kokonaismäärä ei muuttuisi, vaan lomien sijoittumista vuoden aikana muutettaisiin.

Muistiossa tarkastellaan muutoksen vaikutuksia koko koulutusjärjestelmään. Esitetyn mallin mukaiset muutokset vaikuttaisivat muun muassa perusopetuksen järjestämiseen, toisen asteen koulutukseen, korkeakouluihin siirtymiseen sekä oppivelvollisuuden toteutumiseen. Lisäksi muutoksilla olisi vaikutuksia opiskelijavalintojen aikatauluihin, jotka siirtyisivät nykyistä myöhemmäksi kesäajalle.

Kuntien osalta muutos edellyttäisi opetuksen järjestämisen suunnittelua, henkilöstöresurssien uudelleen kohdentamista sekä erilaisten perusopetukseen liittyvien tukipalvelujen, kuten koulukuljetusten, ruokapalveluiden ja oppilashuollon palveluiden, järjestämistä muuttuneiden työ- ja loma-aikojen mukaisesti. Muutoksella olisi vaikutuksia myös varhaiskasvatuksen tarpeeseen sekä lasten ja nuorten harrastus- ja lomapalveluiden järjestämiseen.

toimivalta: Hallintosäännön 25 §:n mukaan jokainen lautakunta päättää toimintaansa koskevista lausunnoista, ellei muuta ole säädetty tai määrätty.

Liitteet ja oheismateriaali

Koulujen ja oppilaitosten loma-ajat. Malli loma-aikojen muuttamiseksi sekä muistio nykykäytännöistä.

Vaikutusten arviointi

-

Esittelijä

Rehtori-sivistysjohtaja Marianne Korkalainen

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Rautavaaran kunta suhtautuu varauksellisesti esitettyyn malliin koulujen loma-aikojen muuttamiseksi. Kunta katsoo, että esitetyn muutoksen hyötyjä ei ole riittävästi arvioitu suhteessa sen vaikutuksiin. Rautavaaran kunnan näkemys on, että muutoksen toimeenpano edellyttää selkeämpiä

perusteluja sille, miksi loma-aikoja on tarve siirtää. Kunnan näkemyksen mukaan muutoksessa tulee huomioida erityisesti eri kokoisten ja erilaisten kuntien lähtökohdat sekä perheiden arjen toimivuus.

Muistiossa oleva muutosehdotus ei itsessään lisää kouluvuoden lomapäiviä, vaan muuttaa koulun loma-aikojen rytmitystä. Rautavaaran kunta katsoo, että esitetty muutos pidentäisi kevätlukukautta ajanjaksolla, jolloin oppilaiden jaksaminen on jo nykytilanteessa koetuksella. Vaikka malliin sisältyy uusi kevätloma, ei sen voida katsoa riittävästi kompensoivan pidemmän kevätlukukauden aiheuttamaa kuormitusta. Rautavaaran kunta suhtautuu kielteisesti siihen, että asetuksella säädettäisiin uuden kevätloman ajankohdasta ja rajoitettaisiin kuntien mahdollisuudesta määritellä itse lukuvuoden aikaisten lomien sijoittumisesta.

Rautavaaran kunta on pieni maalaiskunta, jossa pitkät etäisyydet, rajalliset palvelut sekä väestön sosioekonominen rakenne vaikuttavat merkittävästi perheiden arkeen. Lomien ajankohdan siirtäminen ei lisää perheiden yhdessä käytettävissä olevaa lomaa, vaan voi pikemminkin vaikeuttaa lasten hoidon järjestämistä ja lisätä kustannuksia erityisesti niissä perheissä, joilla ei ole mahdollisuutta joustaviin työjärjestelyihin tai maksullisiin lomapalveluihin. Näin ollen muutoksella voi olla eriarvoisuutta lisääviä vaikutuksia.

Kunnan näkökulmasta muutoksella olisi useita käytännön vaikutuksia opetuksen järjestämiseen ja kunnan palveluihin. Pienen kunnan rajalliset henkilöstöressurit korostavat muutoksen toimeenpanon haasteita. Esimerkiksi koulukuljetusten, ruokahuollon, kiinteistönhoidon sekä harrastus- ja nuorisopalveluiden toteuttaminen edellyttäisi uudelleenjärjestelyjä. Muutoksia tulisi myös kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen esimerkiksi täydentävän varhaiskasvatuksen osalta. Lisäksi yhteishaun ja opiskelijavalintojen aikataulujen siirtyminen myöhemmäksi kesään vaikeuttaisi perusopetuksen jälkeistä ohjausta ja lisäisi kunnan vastuuta oppivelvollisten nuorten tukemisessa kesäaikana.

Lukiokoulutuksen osalta Rautavaaran kunta tuo esille, että esitetty muutos aiheuttaisi useita epävarmuustekijöitä lukion päätösvaiheessa. Ylioppilastutkinnon aikataulut eivät ole sidoksissa lukuvuoden työ- ja loma-aikoihin, mikä johtaisi tilanteeseen, jossa opiskelijat voisivat valmistua ennen lukuvuoden päättymistä. Tämä heikentäisi lukion päättövaiheen pedagogista rakennetta ja opiskelijoiden ohjauksen toteutumista. Muutoksella voi olla vaikutuksia myös opiskelijoiden taloudelliseen asemaan. Mikäli lukion työaika pitenee, mutta ylioppilastutkinnon suorittaminen säilyy nykyisessä aikataulussa, opiskelijoiden opintotukikuukausien määrä vähentyy kevätlukukaudella. Rautavaaran kunta suhtautuu tähän muutokseen kielteisesti, koska se heikentää suoraan valmistuvien ylioppilaiden taloudellista tilannetta.

Rautavaaran kunta toteaa, että asian jatkovalmistelussa tulee arvioida loma-aikojen muutoksen vaikutuksia erityisesti maaseutumaisiin kuntiin, joissa perheiden sosioekonominen tausta on keskimääräistä alhaisempi sekä varmistaa, että kunnilla säilyy riittävä päätösvalta koulujen työ- ja loma-aikojen järjestämisessä. Vaikutuksia tulee tarkastella perheiden erilaiset lähtökohdat huomioiden, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä niihin perheisiin, joiden sosioekonominen asema on muita heikompi. Muutosta tulee käsitellä kokonaisuutena kaikilla koulutusasteilla muistaen oppilaiden ja opiskelijoiden etu sekä se, että varsinkin pienet lukiot toimivat rakenteellisesti usein ylä- tai yhtenäiskoulujen yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.